

a fiatal költő mai formaművészete átmenet, amiből izmos tehetsége harmonikus kiegyensúlyozottságban fog kibontakozni.

J. M.

1831—1931. Jubileumi Emlékkönyv. Kiadja: **A Budapesti Növendékpapság Magyar Egyházirodalmi Iskolája.** Budapest, 1931.

A budapesti növendékpapok «Magyar iskola»-ja gazdagon szerkesztett emlékkönyv kiadásával kívánt hódolni fennállása százados ünnepének. E jubileumi emlékezésben résztvettek tanulmányaikkal mindazok, akik most a katolikus szellemi élet vezérei, valaha pedig az iskola tagjai voltak s akik most még csak zsenéi a jövő reménységének. Az emlékkönyvben megjelent cikkek mindegyike emelkedett, a fölvetett szempontoknak elmélyedő tudással történő kifejtésével szolgálta az ünnepi gondolat alkalmát. Nem lehet megilletődés és a tisztelet érzése nélkül olvasni a könyv tanulmányait, különösen azt, amely az iskola történetét adja. Újra élénk elevenedik a mult századi magyarság küzdelmének egy fejezete, amelyben szent hevülettel vesznek részt a «Magyar Társaság» lelkes növendékpapjai is: Dayka Gábor, Guzmics Izidor, Czuczor Gergely stb. s munkásságukkal irodalomtörténeti jelentőséget és emlékezetet szereznek maguknak s intézményüknek. Ennek elismerését megkapták már kortársaiktól is: Kisfaludy Károly, Kazinczy Ferenc, Vörösmarty Mihály, Széchenyi István, Garay János tanuskodnak róla. Különös elismeréssel adózik munkásságuknak Péczeli József. Mikor Dayka Gábor 1740-ben beküldi a Mindenés Gyűjteménynek a pesti növendékpapok működéséről szóló jelentését, a lap a jelentést egészen közli s ezeket fűzi hozzá: Ezen levelet szóról-szóra kívántuk ide iktatni, mert vagynak némelyek olyanok, akik által nem látván azt, hogy Hazánknak egyik fő haszna s dítsó-

sége a Magyar Nyelvnek virágzásában áll, azt mondják, hogy tsak a Protestánsok akarják azt, hogy Magyarúl follyanak a Törvény Székek, — tsak azért pedig, hogy a Római Ekklesiának nyelve Deák nyelv. (Mindenés Gyűjtemény. 1740. IV. 90. l.). Toldy Ferenc joggal írhatta: «... szembe-
szökő volt az egyesület sikere az irodalomban s ezáltal érdemessé tette magát nemcsak a vallás, hanem a haza körül is». Ez az értékelés ma is megállja helyét. A Magyar Iskola valóban méltó jubileumot ül, része van a legnagyobb érdemben: híven szolgálta s szolgálja a magyarságot. ds.

G. Stratil-Sauer: Az afgánok fogságában. (Dante-kiadás.)

Tudományos felkészültségű, megfigyelni, appercipiálni tudó tanárember írja meg ebben a könyvben úti-élményeit. Útjának nagyobbik részét motorkerékpáron tette meg Lipscétől Afganisztánig. Budapesttől Várnáig hajón ment, mert nálunk lebeszélék arról, hogy Románián át motorral tegye meg az utat. Magyarországról szépen, bár röviden emlékszik meg. Útjának nehezebb, sokszor szinte leküzdhetetlennek látszó szakaszai Törökországon, Örményországon, Perzsián, Teheránon át vezetnek Kabulba, ahol végzetes baj éri; dulakodás közben megsebesít egy afgánt, aki nyolc nap mulva bele is hal sebébe. Ezért a szerző kilenc hónapig ül az afgánok fogságában, a kivégeztetés gondolatától egyetlen pillanatra se tud szabadulni és jóformán csak a véletlennek köszönheti, hogy ép bőrrel térhetett haza.

Konstantinápoly, Trapezunt, a Fekete tenger keleti partvidéke, ahol — állandó megfigyelés alatt állva — folytatta földrajzi kutatásait, eleven képekben jelennek meg az olvasó előtt. Okosan, kitűnő szemléltetéssel magyarázza meg tanulmányútja célját, az alaktani, kartográfiai és klimato-